

۲۲۳/۳۶۰

مقدمه‌ای بر اصول کار و تکنیک‌های پایه

در

آزمایشگاه مولکولی

تدوین : گروه مولکولی مرکز تحقیقات غدد

عنوان و نام پدیدآور: **آنالیزهای آماری در علوم پزشکی: برگرفته از مجموعه کارگاه‌های آنالیزهای آماری و SPSS آکادمی رابینویژن و کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران/ تألیف و گردآوری طاهره جنتی‌پور... [و دیگران]؛ به سفارش مرکز تحقیقات علوم اعصاب دانشگاه علوم پزشکی ایران؛ با مقدمه و تحت نظارت سید بهنام‌الدین جامعی.**

مشخصات ظاهری: ۱۳۱ص: مصور (رنگی) ، جدول (رنگی) ، نمودار (رنگی)؛ ۱۴/۵
x ۲۱/۵ سم.

وضعیت فهرست نویسی: فیلپا

Medical statistics: موضوع

Medical statistics -- Computer programs : موضوع

شناسه افزوده: جامعی، سیدبهنام، ۱۳۴۲ - ، مقدمه‌نویس

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. دانشکده پیراپزشکی. کمیته تحقیقات دانشجویی

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. مرکز تحقیقات علوم اعصاب

رده بندی کنگره: RA409

رده بندی دیوبی: ۷۲۷/۶۱۰

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۴.۱۷۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

مولفان: مریم هنردوست، سارا چراغی، معصومه صدقی الهرد، پریرسا رضا زاده اصل، فرشته

صفحه آرایي : رنگينه

طراح جلد : مریم ہنردوست

چاپ و صحافی: رنگینہ ، چاپ اول ، ۱۴۰۰ تہران ، ۱۰۰ نسخہ

قیمت ۳۰۰۰ تومان

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر و مولف محفوظ است.

آدرس: پایین تر از میدان ولیعصر - کوچه فیروزه - پلاک ۱۰ پژوهشکده غدد درون ریز و متابولیسم

تلفن دفتر : ۸۸۹۴۹۶۱۰ - ۲۱.

ISBN:978-622-6764-78-0

پیشگفتار:

«آفرینش، مسیر فتح مرزهای بیکران علم است و پژوهش، گسترش دهنده افق درخشان دانش»

زیست‌شناسی مولکولی، با مطالعه فعالیت‌های بیولوژیک در سطح مولکولی، نقش مهمی را در درک شکل‌گیری، فعالیت و تنظیم جاذبه‌های مختلف یک سلول ایفا می‌کند. در حال حاضر، روش‌های مولکولی به‌طور چشمگیری در حوزه علوم پزشکی و درمان بالینی مورد استفاده قرار گرفته و با گسترش دانش پزشکی در زمینه طب باز ساختی و پزشکی بازساختی محور این روند با سرعت بیشتری ادامه خواهد یافت.

این مجموعه نوشته‌ای است از تجربیات کاربردی گروه مولفین در حوزه آزمایشگاهی، که می‌کوشند تا با روشی دقیق روش‌ها و نکات کلیدی تکنیک‌های کاربردی آزمون‌های مولکولی، مسیر پژوهش را در زمینه زیست‌شناسی بویژه شاخه مولکولی، ژنتیک و بیوتکنولوژی هموارتر سازند.

بر سپهر او برسد روانته را

علم بان است مرغ جانت را

فهرست

فصل اول - ضوابط و مقررات کاری.....	۱۱
ضوابط و مقررات کاری برای انجام آزمایشات مولکولی.....	۱۳
۱-۱ آزمایشات مورد نیاز جهت ورود به آزمایشگاه.....	۱۴
۲-۱ دوش اضطراری و جعبه کمک‌های اولیه.....	۱۴
۳-۱ وسایل شخصی کارکنان و دانشجویان.....	۱۴
۴-۱ مقررات ایمنی کار با مایعات بدن و بافتها.....	۱۴
۵-۱ ضدعفونی کردن و استریلیزاسیون.....	۱۵
فصل دوم- مواد شیمیایی و ایمنی در آزمایشگاه.....	۱۷
مواد شیمیایی و اشعه ماوراء بنفش.....	۱۹
۱-۲ ایزوپروپانول و اتانول.....	۱۹
۱-۲-۱ تاثیر ایزوپروپانول و اتانول بر سلامت.....	۱۹
۲-۱-۲ کمک‌های اولیه در مواجهه با این مواد.....	۱۹
۲-۲ زایلین (xylene).....	۲۰
۲-۲-۱ تاثیر زایلین بر سلامت.....	۲۰
۲-۲-۲ کمک‌های اولیه در مواجهه با زایلین.....	۲۱
۳-۲ احتیاط‌های لازم.....	۲۲
۴-۲-۲ شرایط اجتناب.....	۲۲
۳-۲ فنل و سایر محلول‌های با پایه فنل.....	۲۳
۱-۳-۲ تاثیر فنل بر سلامت.....	۲۳
۲-۳-۲ کمک‌های اولیه در مواجهه با فنل.....	۲۳
۳-۳-۲ احتیاط‌های لازم.....	۲۳
۴-۳-۲ دفع مواد آلوده شده.....	۲۴

- ۴-۲ کلروفرم..... ۲۴
- ۴-۲ ۱ تاثیر کلروفرم بر سلامت..... ۲۴
- ۴-۲ ۲ کمک‌های اولیه در مواجهه با کلروفرم..... ۲۵
- ۴-۲ ۳ دفع مواد آلوده شده..... ۲۵
- ۴-۲ ۵ هیپوکلریت سدیم..... ۲۵
- ۴-۲ ۱-۵ تاثیر هیپوکلریت سدیم بر سلامت..... ۲۶
- ۴-۲ ۶ اتیدیوم بروماید..... ۲۶
- ۴-۲ ۱-۶ تاثیر اتیدیوم بروماید بر سلامت..... ۲۶
- ۴-۲ ۲ کمک‌های اولیه در مواجهه با اتیدیوم بروماید..... ۲۷
- ۴-۲ ۳ احتیاط‌های لازم..... ۲۷
- ۴-۲ ۴ نحوه خنثی‌سازی صحیح محلول‌های اتیدیوم بروماید..... ۲۷
- ۴-۲ ۱-۴-۶ نحوه دفع دستکش‌ها و سایر موادی که به اتیدیوم بروماید آغشته شده‌اند..... ۲۸
- ۴-۲ ۷ آکریلامید..... ۲۸
- ۴-۲ ۱-۷ تاثیر آکریلامید بر سلامت..... ۲۸
- ۴-۲ ۲ کمک‌های اولیه در مواجهه با آکریلامید..... ۲۸
- ۴-۲ ۳-۷ احتیاط‌های لازم..... ۲۹
- ۴-۲ ۴-۷ دفع مواد آلوده شده..... ۲۹
- ۴-۲ ۸-۲ نیتروژن مایع..... ۲۹
- ۴-۲ ۹-۲ پرتو ماورای بنفش..... ۳۰
- ۴-۲ ۱-۹ موارد ایمنی و کار با دستگاه مولد پرتو ماوراء بنفش..... ۳۰
- ۴-۲ ۲-۹ اقدامات حفاظتی..... ۳۱
- فصل سوم- تجهیزات آزمایشگاهی و ایمنی..... ۳۳
- نکات ایمنی جهت کار با وسایل آزمایشگاهی..... ۳۵
- ۱-۳ هود..... ۳۵

۳۶.....	۲۳ پیپت.....
۳۶.....	۳۳ سانتریفوژ.....
۳۷.....	۴۳ یخچال و فریزر.....
۳۷.....	۵۳ اتوکلاو.....
۳۸.....	۶۳ ورتکس اسپین.....
۳۹.....	۷۳ Hot Plate.....
۳۹.....	۸۳ میکروپیپت.....
۴۱.....	۹۳ الکتروفورز.....
۴۱.....	۱۰۹ نکات ایمنی کار با منبع تغذیه و الکتروفورز.....
۴۲.....	۱۰۳ PCR and Real Time-PCR.....
۴۲.....	۱۱۳ دستورالعمل نحوه شست‌وشوی لوازم شیشه‌ای.....
۴۳.....	فصل چهارم- تکنیک‌های مولکولی و محلول‌ها.....
۴۵.....	استانداردسازی و مستند نمودن روش‌ها و فرایندها.....
۴۵.....	۱۴ آماده‌سازی و نگهداری نمونه‌ها.....
۴۵.....	۲۴ روش‌های جداسازی و تخلیص اسیدهای نوکلئیک.....
۴۵.....	۱-۲۴ استخراج DNA از خون محیطی.....
۴۶.....	۱-۲۴ روش کار.....
۴۷.....	۲۲۴ استخراج RNA.....
۴۷.....	۱۲۲۴ روش کار.....
۵۰.....	۳۲۴ تعیین کمیت و کیفیت اسیدهای نوکلئیک استخراج شده.....
۵۱.....	۳۴ روش شناسایی و تکثیر اسیدهای نوکلئیک.....
۵۱.....	۱-۳۴ طراحی پرایمر.....
۵۲.....	۱-۳۴ نحوه آماده سازی پرایمر.....
۵۳.....	۲۳۴ Polymerase Chain Reaction (PCR).....